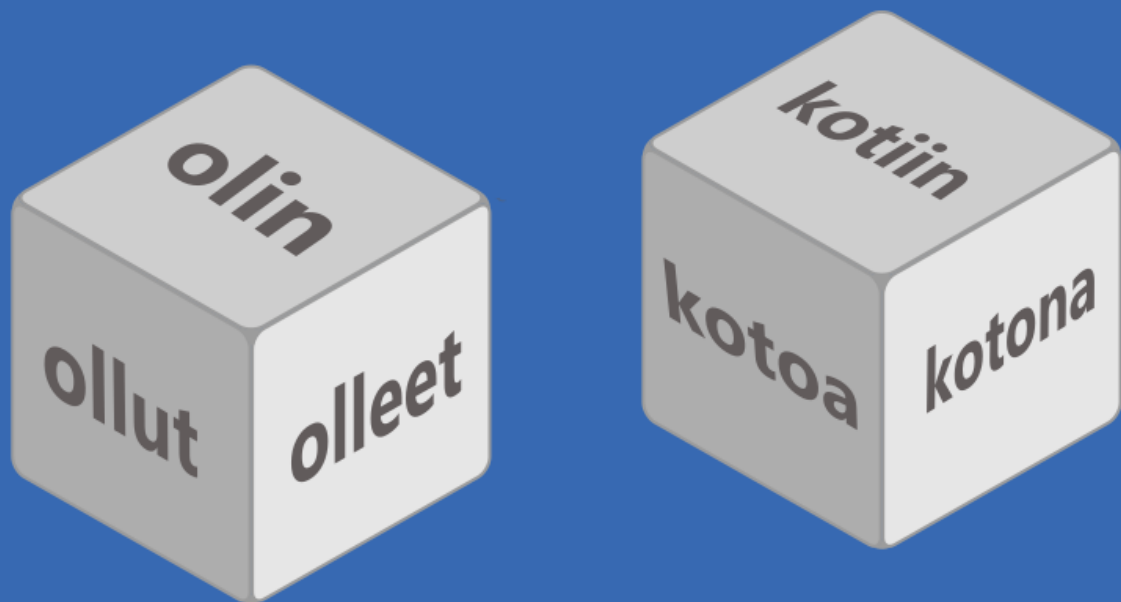

Monika Kociuba

Gramatyka języka fińskiego z ćwiczeniami

część 2

ISBN 978-83-947303-3-8

Wersja 1.1 (17.08.2017)

Gdynia 2017

Wszelkie prawa zastrzeżone. Nieautoryzowane rozpowszechnianie całości lub fragmentu niniejszej publikacji w jakiegokolwiek postaci jest zabronione.

m e m o
Monika Kociuba

www.memo.net.pl

www.suomika.pl

memo.kontakt@gmail.com

Spis treści

Wstęp	5
1. Przypadki lokatywne – wstęp.....	6
2. Przypadki lokatywne „zamknięte” i „otwarte”	8
3. Przypadki lokatywne „statyczne” i „dynamiczne”	10
4. Illatiivi (1) (<i>keneen? mihin?</i>).....	12
5. Illatiivi (2) – zmiany w głoskach.....	14
6. Illatiivi (3) – rekcja wyrazu.....	16
7. Inessiivi (1) (<i>kenessä? missä?</i>).....	18
8. Inessiivi (2) – zmiany w głoskach	20
9. Elatiivi (1) (<i>kenestä? mistä?</i>).....	22
10. Elatiivi (2) – rekcja wyrazu	24
11. Allatiivi (1) (<i>kenelle? mille?</i>).....	26
12. Allatiivi (2) – rekcja wyrazu.....	28
13. Adessiivi (1) (<i>kenellä? millä?</i>).....	30
14. Adessiivi (2) – inne zastosowania	32
15. Ablatiivi (1) (<i>keneltä? miltä?</i>).....	34
16. Ablatiivi (2) – rekcja wyrazu	36
17. Przypadki lokatywne – zaimki osobowe, wskazujące, pytające	38
18. Przypadki lokatywne – szczególne odmiany (<i>kotona, ulos</i>).....	40
19. Przypadki lokatywne – podsumowanie	42
20. Przysłówki miejsca – wstęp.....	44
21. Przysłówki miejsca <i>tähän, tuohon, siihen, tänne, tuonne, sinne</i>	46
22. Przysłówki miejsca <i>tässä, tuossa, siinä, täällä, tuolla, siellä</i>	48
23. Przysłówki miejsca <i>tästä, tuosta, siitä, täältä, tuolta, sieltä</i>	50
24. Genetiivi (<i>kenen? minkä?</i>)	52
25. Opisywanie przynależności (<i>naisen kirja</i>).....	54
26. Zaimki i przyrostki dzierżawcze (<i>minun kirjani</i>)	56
27. Pominięcie zaimka lub przyrostka dzierżawczego (<i>talomme</i>).....	58
28. Przyrostki dzierżawcze – rdzeń wyrazów w nominatiivi (<i>lapseni</i>)	60
29. Przyrostki dzierżawcze – odmiana wyrazów (<i>talossani</i>)	62
30. Przyrostki dzierżawcze – odmiana wyrazów w 3. osobie (<i>kirjassansa = kirjassaan</i>)	64
31. Przyrostki dzierżawcze – wymiana spółgłosek przy odmianie wyrazów (<i>äidissäni</i>)	66

32.	Dopełnienie (objekti) – wstęp.....	68
33.	Dopełnienie w genetiivi (<i>ostan auton</i>).....	70
34.	Dopełnienie w nominatiivi (<i>osta auto</i>).....	72
35.	Dopełnienie w akkusatiivi (<i>tunnen hänet</i>)	74
36.	Dopełnienie w partitiivi (<i>en osta autoa</i>)	76
37.	Dopełnienie do określania długości i ilości (<i>koko päivän</i>).....	78
38.	Dopełnienie – podsumowanie (mapa pytań).....	80
39.	Opisywanie obowiązku (<i>minun täytyy</i>).....	82
40.	Dopełnienie w zdaniach typu <i>minun täytyy</i>	83
41.	Opisywanie braku obowiązku (<i>minun ei tarvitse</i>)	85
42.	<i>Tarvita</i> – różne zastosowania	88
43.	Genetiivi w wyrazach złożonych (<i>vaaleansininen</i>)	90
44.	Pozostałe zastosowania genetiivi (<i>isän kanssa</i>)	92
45.	Czas teraźniejszy i przyszły	94
46.	Czas przeszły imperfekti – wstęp	96
47.	Czas przeszły imperfekti – typ 1 (<i>puhuin</i>).....	98
48.	Czas przeszły imperfekti – typ 1, 3, 5, 6 (<i>odotin</i>).....	100
49.	Czas przeszły imperfekti – typ 2 (<i>söin</i>).....	102
50.	Czas przeszły imperfekti z wrostkiem si – typ 1 i 4 (<i>tiesin, halusin</i>)	104
51.	Czas przeszły imperfekti z wrostkiem oi – typ 1 (<i>annoin</i>).....	106
52.	Czas przeszły imperfekti czasowników zakończonych na <i>-taa/-tää</i>	108
53.	Czas przeszły imperfekti – zestawienie według zmian	110
54.	Czas przeszły imperfekti – zestawienie według typu czasownika	112
55.	Imiesłów czasu przeszłego (<i>ostanut</i>).....	114
56.	Czas przeszły imperfekti w przeczeniach (<i>en ostanut</i>).....	114
57.	Czas przeszły imperfekti w przeczeniach – zestawienie.....	118
58.	Czas przeszły perfekti – zdania twierdzące (<i>olen asunut</i>)	120
59.	Czas przeszły perfekti – zdania przeczące (<i>en ole asunut</i>)	122
60.	Czas przeszły pluskvamperfekti (<i>olin asunut</i>)	124
61.	Czasy przeszłe – podsumowanie	126
	Odpowiedzi	128

Wstęp

Czy wiesz, dlaczego w zdaniu „*Menen pankkiin.*” (*Idę do banku.*) stosowany jest inny przypadek niż w zdaniu „*Käyn pankissa.*” (*Chodzę do banku.*)?

Czy wiesz, jaka jest różnica między „*tuolla*” (*tam*), „*siellä*” (*tam*), a „*sinne*” (*tam*)?

Czy wiesz, kiedy dodajemy przyrostki dzierzawcze (*-ni, -si, -nsa, -mme, -nne*) do wyrazów?

Czy wiesz, jaka jest różnica między „*Luen kirjan.*” (*Przeczytam książkę.*) a „*Luen kirjaa.*” (*Czytam książkę.*)?

Czy wiesz, dlaczego w zdaniu „*Minun täytyy ostaa uusi talo.*” (*Muszę kupić nowy dom.*) używany jest inny przypadek niż w zdaniu „*Minä ostan uuden talon.*” (*Kupię nowy dom.*)?

Czy wiesz, dlaczego w konstrukcji „*hirveän kallis*” (*strasznie drogi*) pierwszy wyraz jest w przypadku *genetiivi*?

Albo czy wiesz, jaka jest różnica między czasami przeszłymi w fińskim „*asuin*” (*mieszkałem*), „*olen asunut*” (*mieszkałem*) a „*olin asunut*” (*mieszkałem*) oraz jak tworzymy takie konstrukcje?

Jeśli ciekawią Cię odpowiedzi do powyższych pytań, zachęcam do zgłębienia tajników gramatyki fińskiej z drugą częścią podręcznika *Gramatyka języka fińskiego z ćwiczeniami!*

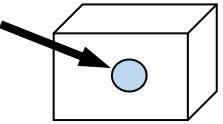
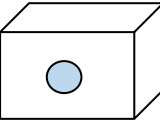
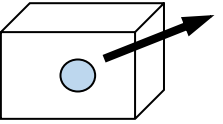
W niniejszej książce omówione są m.in. takie zagadnienia jak **przypadki lokatywne, przysłówki miejsca typu *täällä*, przypadek *genetiivi*, przyrostki dzierzawcze, dopełnienie, zdania typu *minun täytyy* oraz czasy przeszłe.**

Podręcznik zawiera 61 rozdziałów. Każdy temat składa się z dwóch stron. Na jednej stronie przedstawiona jest teoria, a na kolejnej stronie są praktyczne ćwiczenia sprawdzające.

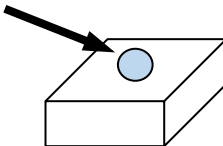
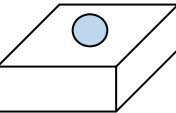
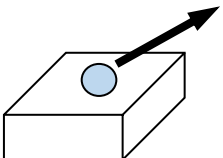
Książka może być stosowana do samodzielnej nauki – na końcu podręcznika znajduje się klucz odpowiedzi.

I. Przypadki lokatywne – wstęp

- W języku fińskim możemy wymienić sześć przypadków lokatywnych, które służą do opisanie położenia oraz kierunku, w jakim dana rzecz się porusza.
- Przypadki te możemy podzielić na dwie grupy: przypadki „zamknięte” i „otwarte”. Każda z tych grup dodatkowo dzieli się na trzy przypadki, w zależności od kierunku ruchu lub jego braku. Każdy przypadek charakteryzuje się specyficzną końcówką wyrazu.
- **Przypadki „zamknięte”** używamy, kiedy dana rzecz znajduje się w pomieszczeniu lub pojemniku zamkniętym. Do tej grupy należą przypadki: illatiivi, inessiivi oraz elatiivi.

<p>ILLATIIVI Dokąd? Do czego? -Vn, -hVn, -seen</p> <p>Menen kouluun. – Idę do szkoły. Panen kirjan laatikkoon. – Wkładam książkę do pudełka</p>	<p>INESSIIVI Gdzie? W czym? -ssa/-ssä</p> <p>Olen koulussa. – Jestem w szkole. Kirja on laatikossa. – Książka jest w pudełku.</p>	<p>ELATIIVI Skąd? Ze środka czego? -sta/-stä</p> <p>Tulen koulusta. – Przychodzę ze szkoły. Otan kirjan laatikosta. – Biorę książkę z pudełka.</p>
--	--	---

- **Przypadki „otwarte”** używamy, kiedy dana rzecz znajduje się w otwartej przestrzeni, na wierzchu lub blisko czegoś. Do tej grupy należą przypadki: allatiivi, adessiivi oraz ablatiivi.

<p>ALLATIIVI Dokąd? Na co? -lle</p> <p>Menen torille. – Idę na rynek. Panen kirjan pöydälle. – Kładę książkę na stół.</p>	<p>ADESSIIVI Gdzie? Na czym? -lla/-llä</p> <p>Olen torilla. – Jestem na rynku. Kirja on pöydällä. – Książka jest na stole.</p>	<p>ABLATIIVI Skąd? Z powierzchni czego? -lta/-ltä</p> <p>Tulen torilta. – Przychodzę z rynku. Otan kirjan pöydältä. – Biorę książkę ze stołu.</p>
--	---	--

- Uwaga! Przypadki lokatywne, oprócz opisywania miejsca, służą też do określania czasu i wielu innych wyrażań, np.

Tulen **illalla**. – Przyjdę wieczorem. (przypadek adessiivi)

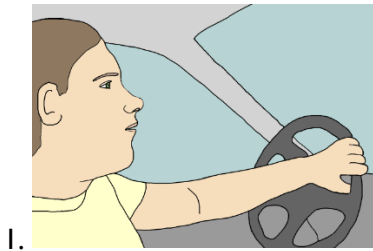
Pidän **jäätelöstä**. – Lubię lody. (przypadek elatiivi)

Ćwiczenia

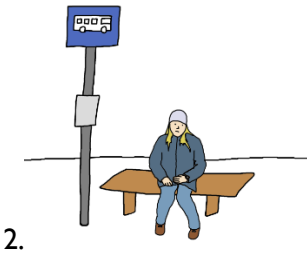
I.1. Połącz zdanie po fińsku z tłumaczeniem polskim.

1. Hän menee toimistoon.	a) On jest na dworcu.
2. Hän menee asemalle.	b) On idzie do biura.
3. Hän on toimistossa.	c) On wychodzi z dworca.
4. Hän on asemalla.	d) On idzie na dworzec.
5. Hän lähtee toimistosta.	e) On jest w biurze.
6. Hän lähtee asemalta.	f) On wychodzi z biura.

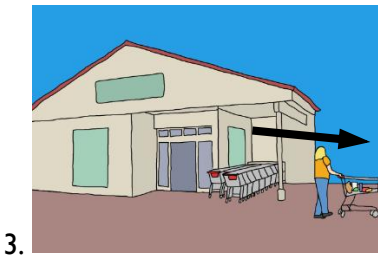
I.2. Spójrz na obrazek i wybierz najbardziej pasujące zdanie.

- a) Menen autoon.
- b) Istun autossa.
- c) Lähden autosta.

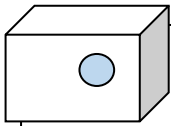

- a) Menen pysäkille.
- b) Istun pysäkillä.
- c) Tulen pysäkiltä.

- a) Menen kauppaan.
- b) Olen kaupassa.
- c) Lähden kaupasta.

2. Przypadki lokatywne „zamknięte” i „otwarte”

Przypadki „zamknięte”

Illatiivi, inessiivi i elatiivi to przypadki lokatywne „zamknięte”. Służą do opisanego położenia rzeczy w pomieszczeniu zamkniętym.

Menen **keittiöön** – Idę do kuchni.
Olen **keittiössä**. – Jestem w kuchni.
Tulen **keittiöstä**. – Przychodzę z kuchni.

Porównaj:

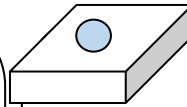
Lapsi on **sängyssä**. – Dziecko jest w łóżku.
Istumme **saunassa** – Siedzimy w saunie.
Jumala on **taivaassa**. – Bóg jest w niebie.
Asun tässä **maassa**. – Mieszkam w tym kraju.
Lamppu on **katossa**. – Lampa jest na suficie.
Asun **kaupungissa**. – Mieszkam w mieście.

Przypadki „zamknięte” zwykle będą dotyczyły konkretnego miejsca.

Olen **koulussa**. – Jestem w szkole.
Olen **kahvilassa**. – Jestem w kawiarni.

Uwaga na poniższe wyrażenia, które w języku fińskim są traktowane jako „zamknięte”, a w polskim jako „otwarte”:

postissa – na poczcie
kerroksessa – na piętrze
yliopistossa – na uniwersytecie
uimahallissa – na basenie
kokouksessa – na zebraniu
puussa – na drzewie
jalassa – na nogach
kaulassa – na szyi
päässä – na głowie
sormessa – na palcu
selässä – na plecach
Latviassa – na Łotwie
Liettuassa – na Litwie
Slovakiassa – na Słowacji
Ukrainassa – na Ukrainie
Unkarissa – na Węgrzech
pohjoisessa – na północy
kuussa – na księżycu
Maassa – na Ziemi
maailmassa – na świecie

Przypadki „otwarte”

Allatiivi, adessiivi i ablatiivi to przypadki lokatywne „otwarte”. Służą do opisanego położenia rzeczy na powierzchni lub blisko czegoś.

Menen **parvekkeelle**. – Idę na balkon.
Olen **parvekkeella**. – Jestem na balkonie.
Tulen **parvekkeelta**. – Przychodzę z balkonu.

Porównaj:

Kissa on **sängyllä** – Kot jest na łóżku.
Istumme **saunalla**. – Siedzimy przy saunie.
Lintu lentää **taivaalla**. – Ptak lata po niebie.
Asun **maalla**. – Mieszkam na wsi.
Lintu on **katolla**. – Ptak jest na dachu.
Olen **kaupungilla**. – Jestem na mieście. (= w centrum).

Przypadki „otwarte” często też dotyczą sytuacji, a nie tylko konkretnego miejsca.

Olen **kurssilla**. – Jestem na kursie.
Olen **kahvilla**. – Jestem na kawie.

Uwaga na poniższe wyrażenia, które w języku fińskim są traktowane jako „otwarte”, a w polskim jako „zamknięte”:

matkalla – w podróży
Venäjällä – w Rosji
Tampereella – w Tampere
Rovaniemellä – w Rovaniemi

To jest fragment podręcznika ***Gramatyka języka fińskiego z ćwiczeniami. Część 2.***

Cały podręcznik jest dostępny [TUTAJ](#)

<https://sklep.memo.net.pl/produkt/gramatyka-jezyka-finskiego-cwiczeniami-czesc-2/>

